

**CELAL
TOPRAK**
İŞ DUNYASI

toprakcelal@gmail.com

Kadınlarla gurur duyuyorum

Siz Cevahir Asuman Yazmacı'yı tanır mısınız? Ben tanıyorum ama son olarak onu bize Nurten Öztürk anlattı. Bildiğiniz gibi Nurten Öztürk Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı... Konuşmasına şöyle başladı: -Asuman Hanım TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkan Yardımcısı... Aynı zamanda 5. Bölge Güneydoğu Anadolu Temsilcisi ve TOBB Şanlıurfa KGGK Başkanı... Deprem'in ilk dakikalarından itibaren saatlerce hiç uyumadı. Her yere ulaştı. Deprem bölgesindeki kadın girişimcilerin taleplerine yetişmeye çalıştı. Aynı şeyi diğer başkan yardımcılarımız Melisa Tokgöz Mutlu da Günsel Özen de yaptı. Aynur Çeşmeliler Malkara'dan bölgedeki talepleri karşılamaya çalıştı.

Evet kadın girişimciler depremde başarılı bir sınav verdi... Doğru zamanda doğru yerde olmaya çalıştılar. Bu başarının temelinde organizasyon var. Bilgiyi yine Nurten Öztürk'ten alıyoruz: -Orman yangınları sırasında eksiklerimizi gördük. Özellikle organizasyon konusunda. Halkımız orada da yardıma koştı. Ama istenen organizasyon olmadığı için zaman

zaman kaos olmuştu. Bundan yola çıktık ve afetten sonra ne yapılabilir buna çalıştık. Afet Kriz Dayanışma Yardımlaşma Platformu kurduk. 81 il başkanı da her ilin başkanı oldu. Dolayısıyla bu bizim hazırlıklı olmamızı sağladı. Anında organize olabildik. Kadın girişimciler yapılan yardımların yönlendirilmesi konusunda direkt rol aldılar. Onun için biz en kısa zamanda en gerekli yerde olmayı başardık ve ciddi yardımlar yaptık. Bu yardım

larımızı bir Kadın Girişimciler Kurulu olarak kendi platformumuz içinde yaptık. Bir TOBB bünyesinde çalıştık.

Tam bu noktada birkaç somut örnek istedik Nurten Öztürk'ten... Şu bilgiyi verdi:

-Mesela anında sobaları imal ettirdik, gönderdik. Çadırı ihtiyaç vardı, çadır temin ettik. Tabii ki yerel yönetimlerle ortak çalışma yaptık. İl koordinasyonlarına, AFAD'a dağıtım desteği verdik. Kadınlarımızla gurur duyuyorum. Her bir özel üretimler yaptı, kefen üretimine kadar yaptık. Şimdi öğrenciler burs için çalışıyor.

Evet kadınlar yine bir adım öne geçti... Nurten Öztürk bunları anlatırken Yönetim Kurulu Üyesi olduğu Opet'teki yapılanları anlatmaya fırsat bulamadı...

Nurten Öztürk

Barınma sorununu çözeriz

■ İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) son Meclis Toplantısı'nda konu deprem bölgesine destekt. ISO 1000 konteyner kent için harekete geçmişti. Ancak 800 civarında destek alabilmişti. Üyelerden biri de böyle bir bütçemiz yok deyince Meclis Üyesi ve Futbol Federasyonu Başkanı Mehmet Büyükekşi dayanamayıp kürsüye geldi ve şöyle dedi: -Bölgeye gittiğinizde 1000 konteynerin bir şey ifade etmediğini görüyorsunuz. Koca İstanbul Sanayi Odası'nın 1000 konteyner hedefini az buldum. Üstelik bu hedefe ulaşılmamış. Arkadaşımız kaynak yok diyor. Olacak iş değil. Yapılan

açıklamalarda üç kat dört kat kar edildiği söyleniyor. Sonra da 1000 konteyner bile yapmakta zorlanılıyor. Çok yazık!

Toplantı sonrası bu tartışmayı İSO Yönetim Kurulu Üyesi Vehbi Çanpolat'a sorduk, "Büyükekşi çok haklı" diye başladı ve şöyle devam etti:

-Fabrikalara gel çalıştığımızda çalışanların barınma sorununu çözmemiz gerekiyor. Biz ISO olarak daha fazlasını yaparız. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Barınmayı sağlarız. Biz bu işi başarırız. Binaları da kurarız. O yaşanan psikolojisi düzeltmemiz çok ciddi bir zaman alacak. Giden canı da geri getirmek mümkün değil.

Vehbi Çanpolat

Önce Kırıkhan'ı korudu şimdi ekip dikme işine destek verecek

■ Deprem'in yeralli kentlerinin başında Hatay geliyor... Kent yıkıldı. Türkiye'nin önde gelen kimya şirketlerinden biri Koruma Şirketler Grubu'nun Hatay Kırıkhan'daki fabrikası ise dimdik ayakta. Önce fabrika depremlere açıldı ve 1500'ü aşkın depremeden hizmetine sunuldu.

Sonra Koruma Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Vefa İbrahim Aracı, Kocaeli depremindeki tecrübesini de devreye soktu çok hızlı bir şekilde yardım kampanyası başlattı. Bu sırada Ordu Valiliği dönemindeki başarılarını bildiğimiz şimdiki Kocaeli Valisi Seddar Yavuz ile yazışmaya başladı. Aynı zamanda Türkiye'nin en büyük kimya organize sanayi bölgesi olan GEBKİM'in de başkanı olan Vefa İbrahim Aracı ne isteniyorsa yerine getirdi.

Denizli'den Kocaeli'den her yerden hiyen için gerekli olan malzemeleri Seddar Yavuz'un emrine verdi. Bugünlerde ise çadır ve konteyner kentler hatıta daha fazlasını yapıyor.

Ama en çok da tarıma yani üretime takılmış durumda. Eklecek alanların ekilmesi için çiftçiye, tarıma tam destek için çaba içinde... Hasat için de devreye girecek çok yakında. Ekim için ilaç vb. ne gerekirse sağlamaya hazır olduğunu ifade ediyor.

Bu konuda bir başka duyarlı isim de İstanbul Tarım Borsası Başkanı Ali Köpüz... "İkinci felaket üretimi durması olur" diyor. Tarım Bakanlığı da bu konuda yeni bir çalışma başlatmak üzere... Ekip dikmek de yeni dönemde öne çıkacak. Hem Ali Köpüz'un hem de Vefa İbrahim Aracı'nın söyledikleri ve destekleri çok önemli diye düşünüyoruz.

Vefa İbrahim Aracı

Bader Arslan
Kızılkaya Gümrük Müşavirliği

Bizi nasıl bir 2023 bekliyor?

2

022'ye hızlı başladık. Hem büyüme tarafında hem ihracat tarafında yılın ilk yarısındaki veriler yüz güldürdü. Ancak zamanla, gelişmiş ekonomilerdeki yavaşlama faiz artışları ile birleşti ve hem üretim hem de ticaret yılın sonlarına doğru hız kaybetti.

Türkiye bu açıdan dünya geneli ile paralel bir seyir izledi. İlk yarıda ekonomik büyüme hem iç hem dış talebin katkısıyla yüksek seyrederken, ikinci yarıda çarklar daha yavaş döndü. İhracat artış hızı özellikle son aylarda kayda değer gerileme gösterdi.

Küresel ekonominin ve ticaretin 2023'te ne olacağı konusunda kılavuza gerek yok. Her ikisinde de yavaşlama bariz ve bunun devamı kaçınılmaz. Emin olamadığımız şey bu yavaşlamanın şiddeti ve süresinin ne olacağı.

IMF'nin Ekim ayında açıkladığı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu, 2023 için dünya ekonomisinde büyümenin yüzde 2,7 olacağını tahmin ediyor. Büyüme 2021'de yüzde 6, 2022'de ise yüzde 3,2 olmuştu. Dalayısı ile içinde bulunduğumuz

yıl geçen iki yıldan daha yavaş olacak. Türkiye için en önemli pazar olan Euro Bölgesi'nde büyüme 2022'de yüzde 3,1 iken 2023'te yüzde 0,5'e inecek. Kurumun yeni tahminleri bu ayın son gününde açıklanacak ve yeni tahminler bu okuduklarınızdan biraz daha kötümser gelecek.

OECD'nin 2023 için küresel büyüme tahmini yüzde 2,2. Örgüt Rusya yanında Almanya ve İngiltere ekonomilerinin de küçülmesini bekliyor. Ülke ekonomileri içinde enerjinin payının 70'li yıllardaki petrol krizlerinden sonraki en yüksek düzeye çıktığının altını çizen OECD, bunun büyümeyi tehdit ettiğini söylüyor.

Dünya Bankası ise 2023'te küresel büyümenin yüzde 1,7 olmasını, gelişmiş ekonomilerin yüzde 0,5, gelişmekte olan ekonomilerin yüzde 3,4 büyümesini bekliyor. Banka, ABD ekonomisinde sadece yüzde yarımlik bir performans tahmini yaparken, Euro Bölgesi'nin yerinde sayacağını öngörüyor.

Özetle 2023'te küresel ekonomi yavaşlayacak, ülkelerin büyük kısmı 2022'ye göre daha

düşük büyüme performansı gösterecekler. Çin, Hindistan ve Vietnam gibi ekonomilerde büyüme beklentileri daha yüksek ama bu grubun küresel ekonomiyi yukarı çekmeye gücü yeterli olmayacak.

2022'de yüzde 9'u aşan küresel enflasyonun 2023 sonunda yüzde 5 civarına gerilemesi bekleniyor. Enflasyon birçok ülkede gerileyecek ama yine de yüksek kalacak. Türkiye'de de enflasyon yüksek seyretmeye devam edecek. Fiyatlardaki tırmanma istahının zayıfladığına dair bir emare yok. Aralık verisindeki yavaşlama baz etkisinden kaynaklanıyor. Mayıs'a kadar bu devam edecek ama asgari ücretteki artış, EYT düzenlemesi, KGF destekli ucuz kredi uygulaması ve negatif reel faizlerin harcamaları teşvik etmesi etkisiyle 2023'te enflasyon yüksek kalmaya devam edecek.

Bu yıl için en büyük belirsizlik emtia fiyatlarının seyri. Fiyatların önceki yılın altında kalması daha olası görünüyor. Bu durum küresel ekonomik yavaşlama daha yumuşak ve hasarsız atlatılabilir. Ancak olur da fiyatlar yeniden yükselir

eğilimine girerse, bu ekonomik performansı daha da sert aşağı çeker, enflasyonu daha da kalıcı hale getirir ve gelişmiş ülkelerin faiz indirimine başlamalarını ertelemeleri anlamına gelir.

Ekonomideki yavaşlamaya paralel olarak, küresel ticaret de durgun bir yıl geçirecek. DTÖ tarafından hazırlanan Ticaret Barometresi Endeksi mal ticaretinde yavaşlamaya işaret ediyor. Eylül'de 96,2 puana inen endeksi oluşturan altı göstergenin beşi 100'ün altında değer aldı.

Dünya Ticaret Örgütü tarafından yapılan başka bir çalışmada, 2022'de yüzde 3 civarında büyümesi beklenen küresel ticaret hacminin, 2023 hızla yavaşlayarak yüzde 1 civarında artış göstereceği tahmin ediliyor. Bu, emtia fiyatları ve ana para birimlerinin birbirlerine karşı değerleri çok değişmez ise, küresel ticaretin dolar bazında da hızının üçte birine ineceği anlamına geliyor. DTÖ, 2023'te ithalattaki en büyük yavaşlamanın Kuzey ve Güney Amerika ile Avrupa'da olmasını bekliyor.

2023'ün ilk yarısı Türkiye'de iç talep ve buna yönelik üretim için olumlu geçecek gibi görünüyor. Tüketici güveninde son aylarda yaşanan artış ve Ocak-Şubat döneminde asgari ücret ve EYT kaynaklı yaşanacak artış yılın ilk yarısında talebin güçlü olacağına işaretleri. Eğer kurlarda bir sıçrama olmazsa hem iç talep hem de enerji dışındaki ithal ürünlere olan talep büyümeye

devam edecek. Aralık ayı İktisadi Yönelim Anketi'ndeki iç siparişlerde artış beklentisi bunu destekliyor. ISO'nun yayınladığı Aralık ayı PMI endeksi de benzer bir eğilime işaret diyor.

Bu yıl Türkiye'nin dış ticareti açısından karmaşık işaretler veriyor. Dış pazarlardaki durgunluk, ihracatın yatay seyredeceğini; iç talepte beklenen canlılık ithalatın gücünü koruyacağını gösteriyor.

Rusya-Ukrayna Savaşı ve bunun üçüncü ülkelere yayılma olasılığı, doğalgaz darboğazı, son 40-50 yılın rekor enflasyonu ve buna karşı koymak için yükseltile faiz oranlarının ekonomileri yavaşlatıyor olması Türkiye ihracatı açısından olumsuz gelişmeler ve bu nedenle 2023 dış ticaret için daha durgun bir yıl olacak. Hem ihracatta hem ithalatta yılın ilk yarısında 2022'dekine yakın bir seyir göreceğiz. Hatta ihracatta bazı aylarda düşüşler olabilir. Bunun en önemli nedeni hedef pazarlarda yavaşlama ve resesyon olsa da ihracatta parite ve kur etkisinin de negatif etkileri olacak.

Bu yıl, en çok Avrupa ve ABD pazarına hitap eden firma ve sektörler için zor geçecek. Afrika, Orta-Doğu ve Asya pazarlarına ihracat, gelişmiş ülkelere kıyasla daha canlı bir performans gösterecek. Kuraklık nedeniyle yıl boyunca gıda fiyatları yüksek seyredecek. Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde küresel talep son dönemde olduğu gibi yatay seyrini koruyacak.

içeride kur artışının enflasyonun çok gerisinde kalmış olması, fiyat tutturma konusunda ihracatçıları yılın ilk aylarında zorlamaya devam edecek. Ancak yılın ikinci yarısında bu konuda bir rahatlama ihtimali var. Diğer yandan Avrupa ve ABD pazarında yıl sonuna doğru talebin az da olsa kıpırdama potansiyelini de göz ardı etmemek gerekiyor. Özetle ihracat açısından yılın ilk yarısı soğuk geçecek ve rahatlama muhtemelen ikinci yarıda olacak.

Bu yıl, en çok Avrupa ve ABD pazarına hitap eden firma ve sektörler için zor geçecek. Afrika, Orta Doğu ve Asya pazarlarına ihracat, gelişmiş ülkelere kıyasla daha canlı bir performans gösterecek.